

Antje Krause | Wilhelm Bauer

A photograph of a person's hand holding a small amount of feed, with a speckled hen standing on grass and looking at the hand. The background is a blurred garden with green foliage and yellow flowers.

Domácí chov slepice

Nejlepší plemena
pro malé zahrady

C PRESS

Domáci chov slepic

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Antje Krause | Wilhelm Bauer

Domáci chov slepic – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

Antje Krause | Wilhelm Bauer

Domáci chov slepice

Nejlepší plemena
pro malé zahrady

 CPRESS

Obsah

Co by měl chovatel vědět 6

Chci slepice! 8

To bude má slepice 10

Jak si pořídit slepice 16

Vítejte u nás doma 17

Na sluníčku 26

Krmení a péče 30

Lakenfeldka

Kterou vybrat... 38

Amrokska	40
Antverpský vousáč	42
Araukana	46
Augsburská slepice	48
Bantamka	50
Bílefeldská rodobarvá slepice	52
Brahmanka	54
Japonka čabo	58
Faverolka německá zdrobnělá	62
Rousná slepice zakrslá	64
Fríská slepice	68
Hamburčanka	70
Holandská chocholatá slepice	72
Vlaška – italka	74
Krátkonožka	78
Lakenfeldka	80

Leghornka	82
Maranska	84
Novoanglická bojovnice zdrobnělá	86
Hempšírka	88
Rodajlendka	92
Sebritka	94
Hedvábnička	96
Kastiliánka – španělka	100
Kadeřavá slepice	102
Sultánka	104
Sundhajmská slepice	108
Durynský vousáč	110
Velsumka	114
Vestfálská nosná slepice	116
Kočinka	118
Vyandotka zdrobnělá	122

Informace

Abecední rejstřík názvů	126
Najdete na webu	127

Slepice jsou úžasné!

Se slepicemi jsem vyrostl. Můj dědeček vždycky nějaké měl, a tak jsem dostával čerstvá vejce ze zdravého chovu. Teprve když dědeček musel kvůli nemoci upustit od své milované záliby, začal jsem se zabývat okolnostmi průmyslové „výroby“ slepic a vajec. Okamžitě jsem měl jasno: hned jak mi to okolnosti dovolí, pořídím si vlastní slepice! A tak se také stalo. Pěkné je, že chovám slepice na stejném místě jako můj dědeček. Tradice žije dál, i když ne všechno dělám stejně jako on. Stále se učím, nejvíc pozorováním zvířat. Ani by mě nenapadlo poříditi si pouze jednu slepici, ale každý den mě hřeje u srdce pohled na těch mých pět „děvčat“ batolících se radostně po svém výběhu. Je to neuvěřitelné, jak se jejich osobnosti od sebe liší – vzhledem, i povahou. V jednom kurníku je celý vesmír!

*Forverka s maranskou
v pozadí*

Dobře si pamatuji na své chovatelské začátky: otázky, otázky a zase jen otázky. Chtěl jsem hned všechno vědět. Vyptával jsem se svého milého spoluautora a přítele Wilhelma Bauera (i mého dědečka) na všechno možné i nemožné. Kdybych za každou jejich odpověď na mé dotěrné otázky, která zněla: „Na to přijdeš rozumem.“, dostal jedno euro, pokrylo by to výdaje za má první kuřata. I v této knize odkazujeme stále na zdravý rozum, protože to je mnohdy ta nejlepší rada, kterou můžeme dát. Když máme základní znalosti, bdělé oči a respekt k živým bytostem, nemůžeme pochybit.

Právě tato kniha pro vás může být příručkou se základními vědomostmi potřebnými k chovu slepic. Pokusili jsme se představit vám plemena – i některé méně obvyklé exempláře –, jejichž chov lehce zvládne i začátečník. Chceme vás povzbudit, abyste se bez obav rozhodli pro tyto úžasné a „tvrdě pracující“ ptáky. Protože slepice jsou zkrátka úžasné!

Antje Krause

„Slepice teď frčí!“

Jak jsem byl šťastný, když jsem toto rčení slyšel z úst 15letého chlapce! Jsem středoškolský učitel a můj student tato slova pronesl před novými spolužáky, kteří se velmi divili, že máme školní slepice. Ano, naše škola má slepice! Kdyby mi toto někdo řekl v mých 15 letech, kdy jsem začal chovat liliputky, asi bych mu stěží uvěřil. Jak je dobře, že už je to jinak.

Zatímco se můj student při každodenní péči těší ze školních slepic, spolužáci ho pozorují a možná se i podivují nad jeho chováním a já vidím, že láska ke slepicím se šíří dál. Zabývám se chovem standardních zakrslých plemen a snažím se je zdokonalovat co do tvarů, jejich osobitých barevných nuancí a v neposlední řadě i jejich specifických plemenných rysů. Chov slepic se mi stal nejmilejší zábavou.

Mně osobně se týká i otázka zabíjení slepic, protože je pěstuji i na maso. Mé slepice jsou tedy nejen domácí, ale i užitková zvířata. Dodávám, že nezřídka musím tuto metodu ospravedlnovat. Pro mě je důležité toto úzké soužití i to, že do veškerého dění se zapojuje celá rodina. I pro naše děti je úplně normální, že slepice jsou nejen k chovu, ale i k jídlu. Snad má tento můj přístup ke slepicím kořeny už v mém dětství. Vůbec jsme se nezaobírali skutečností, že babička zabila kohouta, a dokonce bylo samozřejmé, že jsme byli při tom. Každému bych radil, aby se touto otázkou aspoň zabýval. Může se stát, že slepice už tolik nenese (nebo vysedí kuřátka a je jich tolik, že nevíme co s nimi), a už je to tady. Ale to je moje cesta. Vy si musíte najít svou.

A teď je už čas na to, abyste se s námi pohroužili do světa slepic! Hledejte tu „svou“ slepici, a až ji najdete, dozvíte se snadno to nejdůležitější pro její chov. Nezáleží na tom, pro který druh slepic se rozhodnete: Slepice dnes frčí a jejich chov ještě víc!

Poděkování

patří nakladatelství Verlag Eugen a jeho lektoru Antje Munk, který nám autorům dal šanci představit vám významná plemena slepic a vše co k tomu patří. Velký dík patří mé ženě Yvonne a našim dcerám Anně a Kláře. Byly stále při mně a podporovaly mě i mé slepice.

Antje Munk

*Co by měl
chovatel
vědět*

Chci slepice!

Hned na začátek dobrá zpráva: Chovat slepice není nic těžkého! Tedy – když se na to jde se zdravým rozumem.

Jak už bylo řečeno v předmluvě, budeme vám stále vštěpovat postoj – řídit se svým vlastním zdravým rozumem. Na následujících stránkách vás chceme vybídnout, abyste si našli svou vlastní cestu, a tato příručka vám poslouží k tomu, aby se ve vás co nejdříve rozvinul cit pro to, co je pro vaše zvíře dobré a vyhovující. Základními kameny pro správný chov drůbeže jsou: snadno přístupný příbytek pro slepice, vhodné krmení, očkování a předběžné ochranné opatření proti parazitům. Jen si musíte dát tu práci a všechno dobře promyslet a nechat se vést rozumem (už zase!), abyste tento základ uzpůsobili vašim domácím podmínkám, pozemku a vlastnímu plánování času.

Slepice mají své potřeby odpovídající danému druhu, to je logické! Bohudík to neobnáší nic složitého. Neexistuje ideální návod na jejich chov. Přijďte na to sami, a budete-li si slepic dobře všimát, samy vám napoví. Tudíž nemá smysl odměřovat slepicím krmení na vážkách nebo vyměřovat kurník s centimetrovou přesností. Proto vám také tato příručka neporadí způsobem jako: „Slepičí plemeno X sežere Y gramů krmné směsi Zx denně“. Tak to nejde. Protože dokonalý chov slepic (tak se tomu dokonce někdy říká) je vzájemným prolínáním mnoha faktorů, které se navzájem ovlivňují.

Předkládáme vám zde několik základních principů k uvážení materiálu: Čím větší a rozmanitější je výběh, tím více potravy si slepice najdou samy venku (aspoň v teplém ročním období), a tedy tím méně kupovaného krmiva potřebují. Čím lehčí a živější plemeno jste si vybrali, o to vyšší musí být oplocení výběhu – tím vyšší, čím menší a jednodušší (nebo fádňější) výběh je. Čím menší, tím více také musíte v době, kdy jsou slepice venku, přikrmovat zeleným krmivem. A tak je to pořád. Uvidíte sami. Schéma K (= krmení) přivede chovatele ke konci sil, ale – vy jistě tušíte – rozum vám napoví!

*„Běžkyně“ Klára:
Už abych tam byla...*

Může každý chovat slepice?

Existuje několik výchozích kritérií pro chování drůbeže. Zaprvé: Bydlíte v bytě bez přízemí? Slepice nelze chovat na balkóně ani na terase, v pokoji už vůbec ne – i když jsou sebezakrslejší. Zadruhé: Jste stále ve světě, třeba jako obchodní cestující, a nemáte nikoho, kdo by se vám o slepice staral, zatímco jste pryč? Také vás to bude omezovat, stanete-li se vlastníkem slepic. Otvírat a zavírat kurník, krmit, napájet, sbírat vejce – denně musí někdo na drůbež dohlížet. Zatřetí: Jsou vám ptáci celkově nesympatičtí? (Existují lidé, kterým naskočí husí kůže, když si představí pernatce). Proto předem připomínáme: Budete se muset na slepice nejen dívat, ale budete muset být i schopní na ně sáhnout, když bude třeba je chytit, držet a prohlídnout – ne každý je toho schopen. V ostatních situacích nic nenasvědčuje tomu, že byste nemohli chovat pár slepic.

*Dobře střesené,
zpola snesené,
myslí si Koko...*

To bude má slepice

Existují desítky osvědčených slepic a liliputek. Není to vůbec jednoduché najít v tom množství právě to své vysněné plemeno. Ptáci se liší co do velikosti, váhy a vzhledu a rovněž co do charakteru a rozsahu možností využití.

Velikost a povaha slepic určuje, jak prostorný kurník je třeba pořídit, a především jak velký má být výběh. Máte-li k dispozici pouze málo místa, nemůžete si pořizovat velká, živá a plachá plemena. Co do pohybu potřebují slepice svůj vlastní dostatečný prostor, a když se jim ho nedostává, dovolují si jedna vůči druhé, v horším případě směřují své útoky na slabší dručky. Jestliže patříte k těm šťastným, kteří mohou pořídit velký kurník s prostorným, dobře oploceným výběhem, nic nestojí v cestě vaší svobodné volbě. Všechna plemena uvedená v této knížce jsou pro začátečníky lehce osvojitelná – pokud se tedy ovšem, jak bylo řečeno, budete řídit zdravým rozumem.

*Klára je naše výhra –
je úplně krotká*

Zakrslé nebo velké plemeno?

Označení „zakrslá“ ještě nevypovídá nic o absolutní tělesné velikosti slepičího plemene. Ta se liší druh od druhu a je popisována u příslušného plemene jako tzv. standard.

Samozřejmě, zakrslá je v porovnání s velkou slepicí stejného plemene výrazně menší a lehčí. Ve většině případů se totiž vyskytuje jak velká, tak zdobnělá varianta plemene. To je tím, že běžné druhy slepic byly v průběhu pěstitelské činnosti plemenářů zmenšovány, to znamená, že se spolu pářily vždy ti nejmenší jedinci nebo se také křížila jiná zakrslá plemena mezi sebou. Pěstitelským záměrem bylo zmenšit daný druh slepice. Proto máme velsumky a zakrslé velsumky, hedvábničky a zakrslé hedvábničky atd. Ovšem – výjimka potvrzuje pravidlo: některé druhy slepic mají jen zakrslou variantu. Říkáme jim klasická (původní) zakrslá plemena (viz str. 44).

Velká versus malá, to není žádná jednoznačná volba. Předně jsou malé optický protějšek velkých. Každý však musí uznat, že mnohá, zvláště velká plemena, u kterých je právě mohutné tělo nejcharakterističtější znak – i při zachování proporcí –, nepůsobí zdaleka tak masivně. Například komu se zdá největší plemeno v této knížce, brahmánka, příliš obrovská, ten bude nejspíš spokojen s její zakrslou variantou. Ta je o něco menší a lehčí, ale přesto působí mohutným dojmem. Liliputky se spokojí s menším prostorem než jejich velké příbuzné, nesežerou tolik a také trusu je od nich méně. Malý prostor hovoří v jejich prospěch. Na druhou stranu ale snáší menší vejce než jejich velké protějšky. Ale počkejte ještě. To vůbec nemusí být rozhodující kritérium! Při výstavách slepic spolky chovatelů často představují nejen jednotlivá plemena, ale srovnávají i jejich vejce. Často žasneme, jak velká vejce mohou být i od liliputek! Některá zakrslá plemena dávají vskutku hodně vajec, která jsou sice o něco menší, ale za ty malé požadavky na prostor a krmení se vyplatí, proto v této naší příručce výslovně doporučujeme zakrslé slepice.

Ještě jedno důležité upozornění na častý chybný úsudek: Mnohdy nemůžeme vlastnosti zakrslých plemen jednoznačně odvozovat od jejich velkých variant.

V portrétech slepičích plemen od strany 38 bude u každého zmínka, jestli zakrslé slepice jsou např. stejně temperamentní jako jejich velké protějšky.

Truda pozorně sleduje okolí ze své pozorovatelný